ZESPÓŁ BURS SZKOLNYCH
61-889 Poznań ul. Krakowska 17
tel. 618524079
Regon 529173047 NIP 7831908852

PROGRAM

WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

BURSY SZKOLNEJ nr 1

W ZESPOLE BURS SZKOLNYCH W POZNANIU

NA ROK SZKOLNY 2026/2027

Poznań, 28 września 2026 r.

PREAMBUŁA

Bursa Szkolna nr 1 w Zespole Burs Szkolnych w Poznaniu zapewnia swoim wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Tworzy warunki zbliżone do atmosfery domu rodzinnego, wspierając jego funkcje wychowawcze oraz kompensując ewentualne deficyty. Placówka umożliwia ambitnej młodzieży pochodzącej spoza aglomeracji miejskiej korzystanie z wysokiej jakości edukacji oraz aktywny udział w życiu kulturalnym. Ponadto bursa tworzy środowisko sprzyjające nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji społecznych oraz rozwijaniu kompetencji społecznych i emocjonalnych wychowanek.

Nasze dążenia skupiamy na tym, aby naszą wychowankę cechowały:

- dojrzała osobowość przejawiająca się otwartością na innych ludzi,
- tolerancja i szacunek dla drugiego człowieka, empatia,
- postępowanie zgodne z własnym sumieniem i powszechnie przyjętymi normami etycznymi,
- rzetelne podejście do obowiązków oraz sumienne i terminowe wykonywanie powierzonych zadań,
- asertywność, w tym umiejętność wyrażania własnych opinii i obrony swojego zdania,
- świadomość zagrożeń społecznych oraz odporność na ich negatywny wpływ,
- wysoka kultura osobista i kultura słowa,
- troska o własne zdrowie i estetyczny wygląd,
- postawa patriotyczna, wyrażająca się miłością i szacunkiem do Ojczyzny oraz poznawaniem i poszanowaniem jej historii, kultury i tradycji,
- troska o środowisko naturalne oraz umiejętność obcowania z przyrodą.

Program wychowawczo - profilaktyczny bursy jest wspólnym przedsięwzięciem wychowawców, wychowanek, rodziców i uwzględniającym sprawdzone metody i formy pracy z młodzieżą. Określa rolę podmiotów wspierających działania wychowawcze oraz zasady współpracy między nimi, zapewniając spójność i integrację podejmowanych działań. Program obejmuje także kluczowe obszary pracy placówki mające wpływ na efekty wychowawcze.

Warunkiem powodzenia realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest jego spójność z regulaminem placówki i planem pracy bursy oraz statutem, a przede wszystkim ścisła współpraca i jednolitość oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych całego zespołu wychowawców pracujących z młodzieżą.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Wspomaganie procesu adaptacyjnego wychowanek.	1. Objęcie nowych wychowanek szczególną troską i opieką. Zapewnienie im bezpiecznego i przyjaznego miejsca do nauki, wypoczynku i adaptacji w środowisku Bursy. 2. Przeprowadzenie zebrań organizacyjnych w grupach – zapoznanie ze Statutem Bursy i Regulaminem, omówienie istotnych dla wychowanek tematów. Zapoznanie z zasadami bhp i ppoż.
II. Wdrażanie do przestrzegania zasad życia w grupie.	1. Stwarzanie atmosfery sprzyjającej nawiązywaniu pozytywnych relacji między wychowanką a wychowawcą poprzez spotkania i indywidualne rozmowy. 2. Kształtowanie właściwej postawy u wychowanek wobec siebie i pracowników Bursy z zachowaniem zasad savoir–vivre i przestrzeganiem zasad życia w grupie. 3. Kształtowanie umiejętności poszanowania wspólnych sprzętów i korzystania z nich zgodnie z przeznaczeniem. 4. Kształtowanie i utrwalanie nawyków higienicznych.
III. Wyrabianie samodzielności, umiejętności współdziałania.	1. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktu za pomocą dialogu, dążąc do kompromisu – wskazywanie skutecznych metod rozwiązywania konfliktów. 2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie oraz innych, a także za pełnione role społeczne.
IV. Kształtowanie postaw prospołecznych, patriotycznych i proekologicznych	1. Organizacja uroczystości związanych ze świętami państwowymi. 2. Kształtowanie postaw prospołecznych młodzieży w ramach służby wolontariackiej. 3. Poszerzanie wiedzy wychowanek z zakresu posiadanych praw: Konwencja Praw Dziecka, Deklaracja Praw Człowieka. 4. Kształtowanie postawy proekologicznej poprzez dbanie o ład i porządek wokół Bursy, segregację odpadów, oszczędne korzystanie z mediów.
V. Wspieranie rodziców w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczych.	1. Monitorowanie i omawianie z rodzicami postępów wychowawczo-edukacyjnych wychowanki, informowanie o potrzebie wsparcia oraz możliwości skorzystania z konsultacji z wychowawcą. 2. Dostarczanie informacji rodzicom na temat współczesnych metod wychowawczych, wspieranie w procesie wychowania. 3. Cykliczne udostępnianie rodzicom artykułów o tematyce dot. współczesnych problemów młodzieży.
VI. Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności Bursy.	1. Motywowanie i zachęcanie wychowanek do udziału w wydarzeniach i uroczystościach organizowanych w bursie zgodnie z kalendarzem. 2. Integrowanie wychowanek na poziomie życia grupy wychowawczej (m.in.: spotkania integracyjne). 3. Przeprowadzenie wyborów do Samorządu Mieszkanek Bursy.

VII. Rozwijanie zainteresowań wychowanek, współpraca ze środowiskiem lokalnym.	1. Rozpoznawanie zainteresowań wychowanek . 2. Prowadzenie zajęć, kół zainteresowań. 3. Organizowanie wyjść do instytucji kultury i rozrywki. 4. Organizowanie akcji na rzecz środowiska lokalnego (m.in. udział w akcji „Sprzątanie Świata")

AKTYWNOŚĆ MORALNA	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Kształtowanie umiejętności kluczowych oraz pozytywnych postaw.	1. Uwrażliwianie wychowanek na dobro, uczciwość, koleżeństwo, życzliwość i obowiązkowość. 2. Wdrażanie do odpowiedzialnego wykonywania dyżurów (w stołówce, w łazienkach, itp.). 3. Rozwijanie umiejętności skutecznej komunikacji interpersonalnej, w tym dbałości o kulturę języka oraz stosowanie komunikacji opartej na szacunku, wolnej od wulgaryzmów. 4. Rozwijanie umiejętności efektywnego rozwiązywania problemów zgodnie z normami społecznymi i prawnymi, w tym dostrzegania i analizowania problemów oraz wykorzystywania zdobytej wiedzy i doświadczeń w nowych sytuacjach. 5. Stwarzanie sytuacji wychowawczych umożliwiających rozwijanie i wzmacnianie pożądanych postaw społecznych, w szczególności odpowiedzialności, obowiązkowości i tolerancji.
II. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro.	1. Uświadamianie wychowankom wartości dobra i mówienia prawdy. 2. Wskazywanie i zapoznanie wychowanek z konsekwencjami wynikającymi z niewłaściwego postępowania. 3. Kształtowanie u wychowanek wartości opierających się na szacunku, akceptacji, miłości, wolności, wdzięczności i życzliwości.
III. Wyrabianie u wychowanek postawy tolerancji i akceptacji.	1. Uczenie zasad tolerancji i akceptacji wobec odmienności innych ludzi. 2. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec innych ludzi oraz wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka w tym poszanowaniu kultur, wartości i odmienności wyznaniowych innych narodów.

IV. Zapobieganie demoralizacji oraz przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu.	1. Zapoznanie wychowanek oraz rodziców z obowiązującym systemem nagród i konsekwencji ujętym w Statucie Bursy. 2. Analiza trudnych przypadków wychowawczych w ramach spotkań Zespołu Wychowawczego. 3. Rozmowy z wychowankami na temat rozwiązywania konfliktów. 4. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi. 5. Zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji i wykluczenia.

ZDROWIE PSYCHICZNE I PROFILAKTYKA	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Kształtowanie u wychowanek nawyku zdrowego stylu życia.	1. Upowszechnianie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania oraz jego wpływu na funkcjonowanie człowieka w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej (m.in. gazetki informacyjne, materiały edukacyjne) 2. Promowanie aktywności fizycznej i różnych form spędzania czasu wolnego dostosowanych do indywidualnych możliwości i zainteresowań wychowanek. 3. Uświadamianie znaczenia odpowiedniej ilości i jakości snu dla zdrowia, koncentracji, pamięci oraz samopoczucia. 4. Propagowanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem emocjonalnym i trudnymi sytuacjami.
II. Podejmowanie działań zapobiegających uzależnieniom.	1. Kształtowanie postaw sprzyjających życiu bez nałogów poprzez promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz rozwijanie odpowiedzialności za własne zdrowie i bezpieczeństwo. 2. Utrwalanie postaw sprzyjających zachowaniu abstynencji oraz rozwijanie odporności na presję rówieśniczą. 3. Wspieranie rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.
III. Współpraca Bursy z rodzicami, szkołą, innymi instytucjami wspierającymi	1. Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi wychowanek poprzez bieżące przekazywanie informacji dotyczących ich funkcjonowania, postępów wychowawczo-edukacyjnych oraz ustalanie wspólnych działań wspierających rozwój wychowanek. 2. Podejmowanie współpracy ze szkołami poprzez kontakty z wychowawcami klas, pedagogami i psychologami szkolnymi oraz wymianę informacji dotyczących sytuacji wychowawczej, edukacyjnej i społecznej wychowanek. 3. Współdziałanie z instytucjami i placówkami wspierającymi, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, Policją, Strażą Miejską oraz sądami rodzinnymi, stosownie do rozpoznanych potrzeb wychowanek.

AKTYWNOŚĆ MEDIALNA I BEZPIECZEŃSTWO CYFROWE	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Propagowanie świadomego i mądrego korzystania z zasobów sieci.	1. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych wychowanek, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
II. Podejmowanie działań zapobiegającym negatywnym skutkom rozwoju technologii informacyjnej i komunikacyjnej.	1. Promowanie zasad higieny cyfrowej oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych. 2. Zachęcanie wychowanek do świadomego i krytycznego korzystania z Internetu. 3. Rozwijanie świadomości zagrożeń występujących w sieci oraz umiejętności bezpiecznego reagowania na nie. 4. Przeciwdziałanie hejtowi i cyberprzemocy poprzez kształtowanie odpowiedzialnej i kulturalnej komunikacji w przestrzeni internetowej. 5. Uświadamianie znaczenia zachowania równowagi między aktywnością online i offline.

AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Wspomaganie sukcesu edukacyjnego wychowanek. Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.	1. Współpraca ze szkołami wychowanek poprzez analizę wyników nauczania, monitorowanie frekwencji oraz kontrolę realizacji obowiązku szkolnego. 2. Rozpoznawanie i analizowanie trudności edukacyjnych wychowanek we współpracy z rodzicami, nauczycielami, pedagogami i psychologami szkolnymi. 3. Organizowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej w nauce. 4. Rozwijanie umiejętności planowania, organizowania i oceniania własnego procesu uczenia się oraz wspieranie wychowanek w planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
II. Objęcie wsparciem psychologiczno-pedagogicznym wychowanek wymagających pomocy.	1. Rozpoznawanie sytuacji rodzinnej, szkolnej i społecznej wychowanek oraz identyfikowanie czynników ryzyka i obszarów wymagających wsparcia. 2. Upowszechnianie wiedzy na temat możliwości korzystania ze wsparcia wychowawców oraz specjalistów. 3. Wzmacnianie poczucia własnej wartości wychowanek oraz kształtowanie pożądanych postaw poprzez zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu grupy wychowawczej i społeczności bursy. 4. Obejmowanie obserwacją i opieką wychowanek wymagających wsparcia ze względu na sytuację zdrowotną, emocjonalną, rodzinną lub edukacyjną, w ramach działań Zespołu Wychowawczego. 5. Uwzględnianie w pracy wychowawczej zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych specjalistów.

Czynniki chroniące i ryzyka

Tematyka	Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Profilaktyka uzależnień	Podnoszenie świadomości wychowanek oraz upowszechnianie wiedzy na temat przyczyn, skutków i konsekwencji uzależnień.	1. Podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym sięganie po alkohol, papierosy, e-papierosy oraz inne substancje psychoaktywne. 2. Niewystarczająca wiedza na temat współczesnych zagrożeń i konsekwencji zachowań ryzykownych.
Higiena cyfrowa	Psychoedukacja w zakresie higieny cyfrowej, obejmująca zagadnienia związane z ryzykiem uzależnienia od mediów, zagrożeniami występującymi w sieci oraz zasadami bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu, w tym ochrona przed cyberprzemocą.	1. Niska świadomość zagrożeń związanych z korzystaniem z mediów cyfrowych. 2. Ryzyko występowania negatywnych skutków psychicznych, społecznych i zdrowotnych związanych z nadmiernym korzystaniem z urządzeń ekranowych i Internetu.
Higiena psychiczna	Działania wspierające dobrostan psychiczny wychowanek poprzez: – wzmacnianie poczucia własnej wartości i kształtowanie adekwatnego obrazu siebie, – rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami i stresem, – budowanie postaw życzliwości, wsparcia i satysfakcjonujących relacji rówieśniczych.	1. Obniżony nastrój, trudności emocjonalne oraz zachowania o charakterze depresyjnym. 2. Izolacja społeczna i trudności w nawiązywaniu relacji rówieśniczych.

EWALUACJA PROGRAMU

Program wychowawczo-profilaktyczny podlega ewaluacji. Opracowywany jest na podstawie wyników całorocznej—obserwacji w zakresie występujących potrzeb rozwojowych wychowanek oraz w oparciu o diagnozę opracowywaną w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego. Diagnoza uwzględnia występujące w środowisku czynniki chroniące i czynniki ryzyka, szczególnie zagrożenia związane z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotyczące wychowanek, ich rodziców lub opiekunów.

Uszczegółowieniem programu jest autorski *Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej* opracowywany przez wychowawców na każdy rok szkolny dla każdej grupy wychowawczej przy uwzględnieniu wyników zdiagnozowanych potrzeb.

Po każdym roku realizacji programu dokonuje się jego analizy, formułuje się wnioski. Wnioski przekazywane są do Zespołu Wychowawczego, który po konsultacji z dyrektorem bursy uwzględnia je przy tworzeniu programu na kolejny rok szkolny. Propozycje zmian mogą również zgłaszać rodzice, SMB. W trakcie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego należy szukać odpowiedzi na pytanie, czy i jak podjęte działania wpłynęły na wychowanki, ich wiedzę, umiejętności i postawy; czy osiągamy założone cele programu.

Odpowiedzi na te pytania dostarczyć może:

- systematycznie gromadzona dokumentacja z realizacji programów,
- zapisy w dziennikach zajęć wychowawczych - tematy, ważne wydarzenia, zrealizowane obszary wychowawcze,
- udział wychowanek w różnego rodzaju imprezach i przedsięwzięciach organizowanych na terenie bursy i poza nią,
- obserwacje prowadzonych zajęć, imprez,
- własna inicjatywa wychowanek i podejmowanie działań,
- analiza przypadków wymagających szczególnego wsparcia pedagogicznego, podejmowanych działań zaradczych i postępów w tym zakresie,
- sprawozdania z działalności Zespołu Wychowawczego,
- działalność samorządowa w grupie, bursie i poza nią,
- rozmowy i wywiady z wychowankami, ich rodzicami i nauczycielami,
- obserwacja zachowań wychowanek w różnych sytuacjach typowych i nowych,
- monitorowanie realizacji powyższego programu przez wychowawców grup wychowawczych,
- p rotokoły Rady Pedagogicznej.